

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Cdi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia , Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**SUMAR**

Director:
Prof. Deák – Székely Szilárd Levente
Redactor șef: prof. Oros Ligia Elena
Redactori: prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica
Colaboratori: insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela, lector univ. dr. Scheau Ioan
Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan
Corectura: Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

FESTIVALUL DE FILM „MOVIES FOR EUROPEAN EDUCATION AND TRAINING” - EDIȚIA I – Prof. Cristina Comaniciu	2
RATE 2014 CELEBRATING CREATIVITY AND DIVERSITY IN ELT (Partea I) – Prof. Hamorszki Andreea	3
PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL - „BUNELE MANIERE”- Prof. înv. preșc: Bara Nicoleta – Livia	4
CUVÂNT AL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR DESPRE EDUCAȚIA CREȘTINĂ A COPIILOR - Prof. Drăgoiu Olimpia	6
PREDAREA INTEGRATĂ A CUNOȘTINȚELOR ÎN CICLUL PRIMAR - Prof. înv. primar: Irimie Nicoleta	8
UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE LA CICLUL PRIMAR - Prof. înv. primar Ignat Felicia, prof. înv. primar Bălău Mirela	12
SINONIMIA (studiu de specialitate) - Prof. Moței Iulia,	15
ETAPELE REZOLVĂRII PROBLEMELOR - Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana	16
COMPETENȚA ... UN IDEAL TANGIBIL ÎN CADRUL OREI DE LITERATURĂ - Prof. Marinceș Marinela Adriana	17
CALITATEA EDUCAȚIEI PRIN PRISMA STANDARDELOR DE EVALUARE - Prof. Oltean Sabina Larisa	20

FESTIVALUL DE FILM „MOVIES FOR EUROPEAN EDUCATION AND TRAINING” - EDIȚIA I

Prof. Cristina Comaniciu, Casa Corpului Didactic Alba

Cel de al doilea an de activități din cadrul proiectului Comenius Regio cu titlul "Cetățenie și educație prin media în context european" (Citizenship and Didactics with Media in the European Context) a debutat cu întâlnirea transnațională a partenerilor în Senigallia, Italia în perioada 5 – 9 octombrie 2014 prilejuită de desfășurarea primei ediții a festivalului de film MEET.

Delegația română a fost formată din 14 participanți iar agenda evenimentului a cuprins:

Ziua 1: Primirea delegației române la Teatrul La Fenice și deschiderea Festivalului de film MEET

Proiecția filmelor selectate la Secțiunea A, printre care "Fășangii" - Colegiul Tehnic "Apulum" Alba Iulia și "În numele tatălui" - Colegiul Național "I.M. Clain" Blaj

Ziua 2: Vizita culturală la Muzeul Senigallia și Mediateca

Primirea delegației române la Primăria din Senigallia și întâlnirea cu viceprimarul și consilieri locali.

Masa rotundă "Erasmus+ on the Mov(i)e" - Discuții cu reprezentanți de la Agenția Erasmus+ Indire, Agenția Erasmus+ ISFOL, Comisia Europeană, MIUR.

Ziua 3: Vizita de lucru și întâlnirea cu oficiali și consilieri în Ancona la Palazzo degli Anziani

Festivitatea de premiere a filmelor câștigătoare la fiecare secțiune a Festivalului și înmânarea ștafetei pentru a doua ediție a Festivalului delegației române.

Ziua 4: Atelier de lucru împreună cu reprezentanții Asociației MEET privitor la organizarea celei de a doua ediții a Festivalului MEET în aprilie 2015 la Alba Iulia și înmânarea certificatelor de participare.

Punctul central al evenimentelor a fost Festivalul de film MEET ce a cuprins producții video înscrise între secțiunile A. școli ; B. universități, asociații, companii ; C. rezidenți din regiunea euro-adriatică. Tipuri stilistice admise au fost documentare, știri (cu interviuri, prezentarea împrejurimilor), reclame, ficțiune, filme de animație și producții "hibride" pe teme europene anuale 2013 „Anul european al cetățenilor” și 2014.

În cifre, prima ediție a Festivalului de film MEET se prezintă astfel:

- 1117 producții video înscrise
- 5 producții înscrise din România
- 2 producții din județ selectate în finală din care a fost premiat filmul realizat de elevii de la Colegiul Național "I. M. Clain" Blaj (Premiul III Secțiunea A)

Festivalul MEET este conceput ca o oportunitate inovatoare de întâlnire și de schimb pentru toate

producțiile audiovizuale în domeniul educației și formării în Europa și, de asemenea, gazda producțiilor cineaștilor independenți legate de aceste probleme. Promovează difuzarea de clipuri video caracterizate prin originalitate stilistică și formală.

Festivalul este locul perfect pentru a partaja toate produsele audiovizuale create în timpul proiectelor europene, schimburi de tineri, de formare și așa mai departe. Este o oportunitate reală de a oferi vizibilitate la toate proiectele europene deja finalizate sau în curs de desfășurare și care de multe ori nu reușesc să găsească canalele potrivite pentru diseminare și difuzare.

Reamintim că beneficiarul proiectului cu număr de referință 13-PR-35-AB-IT pentru regiunea Alba este Consiliul Județean Alba și autoritatea coordonatoare prin aparatul de specialitate, iar parteneri sunt Colegiul Tehnic „Apulum”, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia, Casa Corpului Didactic Alba și Asociația Alba Manche Împreună – AMI. Aplicantul pentru regiunea Le Marche, Italia este UFFICIO SCOLASTICO REGIONALE PER LE MARCHE (Regional Education Authority for Le Marche Schools) alături de alți 12 parteneri (autorități locale, școli, ONG-uri).

RATE 2014: CELEBRATING CREATIVITY AND DIVERSITY IN ELT (Partea I)

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Am participat cu mare plăcere, și în acest an, la Conferința Națională a profesorilor de limba engleză, eveniment care a avut loc la Iași, în perioada 31.10-01.11.2014. Tema conferinței a fost promovarea diversității și a creativității în predarea limbii engleze, materie atât de ofertantă în ceea ce privește implicarea activă a elevilor, interacțiunea și exprimarea creativă a acestora. Cursurile și atelierul de lucru au fost extrem de sugestive, utile, cu sfaturi practice și modele de lecții, alături de resurse variate.

S-a insistat pe tema literaturii, pe motivarea elevilor să citească și să devină preocupați de analiza literară, însă într-un mod atractiv și modern. Alan Maley, consultant-limba și literatura engleză, atașat al Consiliului Britanic timp de 26 de ani, a adus în discuție teme umanizării textelor literare, în sensul sensibilizării elevilor în relația lor cu acestea. Pentru ca acest lucru să se materializeze, textele trebuie alese cu mare atenție, elevii să se poată identifica cu acestea, să le înțeleagă, să nu le perceapă ca aparținând unei alte epoci sau să aibă sentimentul că sunt priviți cu condescendență atunci când li se predau astfel de opere literare. Familiarizarea lor cu textul e un lucru esențial. Literatura nu e un concept îndepărtat, din contră, este la îndemâna oricui, găsim cu ușurință exemple literare la tot pasul, în reclamele și posterele de pe stradă, Internet, reviste și ziare. Un alt stimul pentru elevi ar putea fi citirea cu voce tare a unui text la oră, câteva minute zilnic, pe parcursul unui an școlar. Prin acest exercițiu, dascălul le arată elevilor că e dispus să investească în ei. Literatura se poate aborda din perspective diferite. Accentul pe creativitate este esențial, de exemplu, crearea unui poem din două rânduri, patru cuvinte, din care elevilor li se dau două: *hello* și *goodbye*. Rezultatul: „Hello paper, Goodbye trees”/ „Hello alcohol/goodbye car”, etc.. Prin astfel de exerciții, elevilor le crește stima de sine, încrederea în forțele proprii, conducând în același timp la trezirea interesului pentru literatură.

Tot despre scrierea creativă ne-a vorbit și Sam Stevenson, atașat al Consiliului Britanic România. În mod tradițional, eseurile constituie tema elevilor, însă beneficiile sunt mult mai mari dacă ele se fac în cadrul orei. Dezvoltarea abilității de a scrie atrage după sine și dezvoltarea celorlalte abilități. Procesul însuși de redactare a unui eseu ar fi de dorit să fie circular, mai degrabă decât linear, elevii să revină asupra ideilor, să le corecteze și îmbunătățească, pentru un plus de valoare. În primă fază, elevii ar trebui să își expună toate ideile, fără a se preocupa de eventuale greșeli de gramatică, ortografie sau punctuație. Se poate practica și colaborarea pentru schimbul de idei benefic. Ulterior, în faza de editare, elevii elimină din idei, le reordonează pe cele rămase, adaugă informații și exemple noi. Un rol important îl are și ultima etapă, de verificare; metodele

sunt variate, de la citirea cu voce tare a eseului, la jocul de rol, turul galeriei, o revistă a clasei, o carte cu comentarii asupra eseurilor.

Imaginația elevilor nu este folosită la potențial maxim în cadrul orelor și uneori chiar neglijată. Fiona Mauchline, autoare a seriei „Motivate” (editura Macmillan) insistă pe potențialul reprezentat de aceasta. Nu există elev lipsit de imaginație. Întrebați-i unde le este tema! Și vom vedea cu toții câte motive perfect plauzibile vor găsi! E de preferat să apelăm la universul interior al elevilor, la implicarea emoțională, utilizarea muzicii, a imaginilor (un site recomandat: www.ELTpics.com). Creativitatea implică toate simțurile în procesul de învățare, se încurajează creativitatea prin stimularea imaginației. De exemplu, în mod tradițional, elevii au ca sarcină de lucru descrierea prietenului lor cel mai bun, însă ei devin stimulați și implicați dacă sunt ghidați în acest proces, prin întrebări de genul: „Cu ce persoană faimoasă se aseamănă?/Cu ce se aseamănă vocea sa?/Care este mirosul lui(ei)?/Ce îl(o) face să râdă?/Ce aveți în comun?/Cum are mersul?/Ce culori poartă de obicei?”. Astfel de întrebări îi implică emoțional și îi determină să gândească. Sau pentru descrierea casei, elevii devin mult mai motivați dacă au de descris o casă dintr-o fotografie și nu a lor proprie. De asemeni, prin vizualizare, elevii își accesează imaginația. Profesorul le poate spune o poveste, locația diferă - la piață, în parc, la nuntă, pe plajă, în casa visurilor tale, ei ascultă și anumite elemente ale poveștii sunt punctate prin întrebări la care elevii răspund în scris, iar la sfârșit ei repovestesc colegului de bancă perspectiva lor asupra povestirii. Exemplu: ești pe plajă, simți nisipul printre degete, auzi ceva (ce?), tragi adânc aer în piept (cum simți aerul?), îți privești picioarele, vezi ceva mișcându-se în nisip (ce?), (cum te simți?). Sau vizualizarea unei scene dintr-un oraș nou, în care abia ai ajuns: ce observi?:culori/trafic/arhitectura/oamenii/hainele lor/vremea/mirosuri/sunete/lumini?. Un alt exercițiu de imaginație constă în prezentarea versurilor unei melodii, pe baza cărora elevii să conceapă un videoclip. După, ei ascultă piesa din care provin versurile și revizuiesc videoclipul dacă e cazul. Un site util: www.wordle.net/create

Și fiindcă mă preocupă temele abordate la orele mele, am participat cu entuziasm la atelierul de lucru „Green English” al profesorului George Chinnery. Temele verzi abordate la oră dezvoltă gândirea critică și conștientizarea tematicilor ecologice. Resursele pentru a susține astfel de lecții se pot găsi la următoarele adrese: www.greenpackonline.org; www.gisig.iatefl.org; tesol.org/connect/interest-americanenglish.state.org. O idee ar fi ca elevii, în grupuri de lucru, să elimine un singur lucru dintre: țigări/mașini/hârtie/telefoane mobile/graffiti pentru un mediu de învățare mai curat. Sau să dezbată dacă graffiti reprezintă artă sau poluare.

Idei pentru ore inedite, care să angreneze participarea tuturor elevilor, accentuând latura practică și utilitatea imediată a achiziției de cunoștințe la limba engleză, în același timp. Elevii noștri aparțin generației digitale, sunt obișnuiți cu resurse digitale care le permit accesul imediat la informație și ei, prin urmare, chestionează cu febrilitate demersul nostru didactic, având nevoie de cunoștințe direct aplicabile în viața reală, care să le dezvolte creativitatea, capacitatea de sinteză și gândirea critică, pentru a numi doar câteva.

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL - „BUNELE MANIERE”

Prof. inv. preșc: Bara Nicoleta - Livia – G. P.P. Step by Step Nr.12 Alba Iulia

Motto: „Un copil manierat este întotdeauna mai apreciat de către adulți și mai ușor acceptat de către cei de vârsta lui, având doar de câștigat.” (Elena Iamandi)

Grupa: Mare „STELUȚE”

Argument

Educația unui copil nu se limitează doar la a-l învăța să scrie, să citească și să calculeze. El trebuie să învețe și cum să se comporte cu ceilalți. A-l obișnui de mic cu bunele maniere constituie cheia către succesul lui social, deoarece un copil manierat cu siguranță va avea succes în relațiile

sociale și se va simți mai confortabil în prezența celorlalți. Pe lângă activitățile de bază incluse ne-am gândit că este absolut necesar și firesc ca să includem în program nostru săptămânal cursurile de „bune maniere” special concepute pentru ei.

Bunele maniere îl ajută pe copil să-și dezvolte simțul respectului de sine și încrederea în propria persoană. Felul în care folosește cuvintele are efect asupra oricărui gen de relație pe care o are. Pregătit încă de mic în acest sens, el va deveni o persoană adultă manierată, iar gesturile de politețe și respect vor constitui un reflex, vor veni ca ceva firesc în comportamentul cotidian.

Obiectiv cadru: Formarea unor atitudini de comportare civilizată și educarea dragostei pentru o conviețuire în pace, liniște și iubire între semeni.

Obiective: Prin realizarea acestui proiect preșcolarii și elevii vor fi capabili:

- să exprime printr-un limbaj propriu situații diferite de viață în ceea ce privește comportamentul civilizată;
- să aplice reguli de comportare civilizată;
- să accepte implicarea în relațiile cu ceilalți în grupul de lucru;

Motivația: Pentru formarea și dezvoltarea unui comportament de educare a bunelor maniere, vârsta preșcolară este cea mai potrivită, deoarece aceasta este și vârsta achizițiilor fundamentale, când copilul prin exercițiu sau acțiuni repetate, conștientizează ceea ce este bine sau rău în comportarea sa. În cadrul proiectului vom urmări probleme cu care ne confruntăm:

- lipsa unei educații morale în cadrul familiei, părinții sunt deseori exemple negative, vorbesc urât, încalcă normele de comportare civilizată în prezența copiilor;
- lipsa unor deprinderi de conduită civilizată;
- neimplicarea părinților și a altor factori în educarea morală a copiilor;

Durata: Octombrie 2014 - Iunie 2015

Grup țintă: grupei „Steluțe”, cadrele didactice, părinți, comunitatea

Resurse umane: Preșcolarii, specialiști în domeniu, cadre didactice, părinți;

Resurse materiale: Întreaga baza materială a grădiniței ce deservește procesul de învățământ, mijloace didactice necesare

Strategii didactice: **întâlniri de lucru, discuții informale, activitate mixtă, interactivă, dezbateri, relatări, expuneri, joc ;**

Evaluare:

- ✓ Desfășurarea unor activități comune sub forma unor jocuri și programe artistice;
- ✓ Acordarea unor diplome copiilor care s-au evidențiat;
- ✓ Realizarea expoziției cu lucrările copiilor în grădiniță;
- ✓ Impresii în urma derulării proiectului.

Bibliografie:

1. Post, Peggy - „Codul bunelor maniere pentru copii”, Editura Corint Junior, București, 2005;
2. Armes, Nicolae - „ABC-ul comportării civilizate”, Editura Ceres, București, 1990;
3. Marinescu, Aurelia - „Codul bunelor maniere astăzi”, Editura Humanitas, 1999;
4. Munteanu, Delia - „Politețe și bună cuviință”, Editura Ramida, București, 1992;
5. Goran, G., Nedelcea M., - „Frumosul în ochii copilului” Editura CD Press, București, 2006.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR An școlar 2014-2015

Nr. Crt.	DATA	DENUMIREA ACTIVITĂȚII
1.	Octombrie 2014	✓ De ce avem nevoie de bune maniere?

2.	Noiembrie 2014	✓ Salutul - Cum salutăm? Formule de salut și gesturi asociate salutului - Pe cine salutăm? - Cine salută primul? Când și cum răspundem la salut? - Prezentarea și comportamentul cu persoane nou întâlnite
3.	Decembrie 2014	✓ Să fim mai darnici, să fim mai buni
4.	Ianuarie 2015	✓ Comportamentul în societate - Cuvintele magice: „ <i>te rog</i> ”, „ <i>mulțumesc</i> ”, „ <i>îmi pare rău</i> ” - Cum ne comportăm în locuri publice (în magazine, la spectacole, la muzee, în excursii, etc) - Pe strada și la școală - În vizită. Cum primim musafirii?
5.	Februarie 2015	✓ Bunele maniere la masă - Cum aranjăm o masă festivă - Cum ne purtăm la masă - Masa în oraș, de la fast-food la restaurant select
6.	Martie 2015	✓ Conversația. Formule de adresare - Reguli de bază pentru o conversație politicoasă - Modalități de exprimare pentru o conversație reușită - Conversația la telefon.
7.	Aprilie 2015	✓ Arta de a dăru și de a primi - Când și cui facem cadouri? - Ce și cum dăruim? - Cum primim un cadou?
8.	Mai 2015	✓ Transportul în comun și politețea - Urcarea și coborârea - Locul pe scaun - Relațiile cu ceilalți călători
9.	Iunie 2015	✓ Evaluare proiect - Concurs de cunoștințe - Jocuri și programe artistice - Expoziție cu lucrările realizate pe parcursul proiectului - Oferirea de diplome

CUVÂNT AL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR DESPRE EDUCAȚIA CREȘTINĂ A COPIILOR

Prof. Drăgoiu Olimpia – Liceul “Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

Sensul educației creștine constă în dorința părinților și a educatorilor de a-i ajuta pe copii să câștige ceea ce Sfântul Apostol Pavel a numit “chipul lui Dumnezeu”.

Sfântul Ioan Gură de Aur a rostit un discurs pe vremea când slujea ca preot la Antiohia, discurs intitulat „Despre slava deșartă și cum să-și educe părinții copiii”. Aducerea în discuție a unui text scris de Sfântul Părinte este prilejuită de faptul că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2015 „Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii”. Sfântul Ioan Gură de Aur, cunoscut și ca Ioan Chrysostom (347 – 407) a fost arhiepiscop de Constantinopol și este una dintre cele mai importante figuri ale patrologiei creștine, considerat sfânt deopotrivă în Biserica Răsăriteană și în Biserica Apuseană.

Sarcina educației creștine revine deopotrivă părinților trupești și a celor duhovnicești, spirituali. Acest cuvânt de învățătură prezintă, așadar, interes și pentru cei care lucrează zi de zi cu sufletele tinerilor creștini, învățătorii și profesorii acestora.

Discursul are două teme distincte, dezvoltate în două părți. Prima parte vorbește despre slava deșartă fiind o critică la adresa sponsorilor de spectacole și jocuri din Antiohia care își iroseau averile cheltuind pentru finanțarea acestor distracții publice.

În partea a doua ne sunt prezentate îndrumări referitoare la educația copiilor, „despre cum să-și educe părinții copiii”. Încă de la început, sfântul părinte atrage atenția asupra faptului că educația creștinească a copiilor este foarte importantă și că ea nu trebuie neglijată. Este folositoare instruirea copiilor în diversele științe, dar este condamnat dezinteresul față de aspectul moral-creștinesc al educației acestora: „fiecare își dă toată sânguința să-și educe copiii în arte, litere și vorbire, dar ca să-i antreneze sufletul pentru aceasta [educația creștină], nimeni nu mai are nicio grijă”. Scopul educației creștine este clar formulat: „crește un atlet pentru Hristos, și, fiind în lume, învață-l evlavie din fragedă vârstă”.

Tributar filozofiei platoniciene, sfântul compară sufletul copilului cu o cetate ale cărei porți sunt cele cinci simțuri: limba, auzul, mirosul, văzul și atingerea. Ni se atrage atenția asupra importanței pe care o au părinții în educația copiilor: „socotește că ești un împărat care ai sub ascultare o cetate: sufletul copilului tău”. Părinții și educatorii copilului sunt cei care au misiunea de a organiza și supraveghea cetatea: „avem nevoie de legi care pe cetățenii răi să-i surghiunească, iar pe cei buni să-i distingă și să nu-i lase pe cei răi să se ridice împotriva celor buni”. Dar cine sunt cetățenii cei răi și cine sunt cetățenii cei buni ai acestei cetăți? Cetățenii cei buni sunt gândurile cele bune, iar cetățenii cei răi sunt gândurile cele rele. Suntem îndemnați la a izgoni gândurile cele rele, stricătoare de suflete, spre izbânda celor bune, ziditoare de suflete.

Primim în continuare sfaturi despre modul de întemeiere a cetății: „Pune, așadar, acestei cetăți și cetățenilor ei legi de temut și stricte și fii judecătorul celor ce le încalcă, căci nu e de folos a pune legi, dacă nu se face și pedepsirea. Pune deci legi și ia seama cu grijă, căci legiuirea noastră este pentru întreaga lume și astăzi întemeiem o cetate. Metereze și porți să fie cele patru simțuri, restul trupului să fie ca un zid, iar porți să fie ochii, limba, auzul, mirosul și dacă, vrei, pipăitul; căci prin aceste porți intră și ies cetățenii acestei cetăți, adică prin aceste porți se strică și se îndreaptă gândurile.

Vorbind despre poarta care e alcătuită de limbă reținem că: „pune degrabă o lege: nu ocări pe nimeni, nu jura, nu fi arțagos. Și dacă-l vezi călcând legea, pedepsește-l, uneori cu o privire severă, alteori cu cuvinte mișcătoare, uneori cu reproșuri, alteori răsfăță-l și fă-i făgăduințe. ... Învață-l să fie îngăduitor și iubitor de oameni. ... Să învețe să cânte psalmi lui Dumnezeu ca să nu-și petreacă timpul în cântări rușinoase și povești nelalocul lor.”

Vorbind despre o altă poartă, înrudită cu limba, auzul, aflăm îndemnul de a păzi și această poartă: „căci acela care nu aude lucruri rușinoase și rele, nu va spune nici lucruri rușinoase”.

Nu lucru neînsemnat este mirosul: „astupă și această poartă; căci lucrarea ei este de a respire aerul, nu de a primi mirese bune”; parfumurile și miresele pot aduce o mare vătămare sufletului.

O poartă precum sunt ochii e greu de păzit, dar „arată-i alte lucruri frumoase și abate-i ochii spre cer, spre soare, spre stele, spre florile pământului, spre pajiști, spre frumusețile cărților; spre acestea întoarce-i privirile”.

Mai este și o altă poartă, atingerea, care pare că stă închisă, dar și aceasta trebuie păzită pentru că poate aduce vătămări sufletului.

Principiile de morală pedagogică enunțate sunt încă valabile și pot constitui repere în educația copiilor noștri. Această scurtă incursiune în cuvântul de învățătură al sfântului părinte se dorește a fi o invitație adresată atât părinților, educatorilor cât și elevilor de a lectura întregul discurs ce se încheie cu următorul epilog:

„... și vom putea plăcea lui Dumnezeu crescând asemenea atleți, ca să putem dobândi atât noi, cât și copiii bunătățile cele făgăduite celor ce-L iubesc pe El.”

Bibliografie: Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvânt despre cum se cade să-și crească părinții copiii* din Maica Magdalena, *Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi*, Deisis, Sibiu, 2006

PREDAREA INTEGRATĂ A CUNOȘTIȘTELOR ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar: Irimie Nicoleta, Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud

„Curriculum-ul integrat presupune crearea de conexiuni semnificative între teme sau competențe care sunt de regulă formate separat, în interiorul disciplinelor. Aceste teme sau competențe au o puternică legătură cu viața cotidiană a elevilor și își propun, direct sau indirect, să contribuie la formarea unor valori și atitudini.”

Trebuie să-i învățăm pe copii să învingă dificultățile de învățare prin intervenții reale, situându-i în dialog cu mediul, determinându-i să-și exerseze capacitatea de a opta și de a decide. Locul potrivit pentru realizarea acestui deziderat este școala. La școală, copilul intră într-un mediu stimulat, un mediu în care literatura, muzica, artele plastice, natura, mișcarea, socialul sunt într-un permanent dialog între ele și, implicit cu copilul.

Astfel, fenomenului educațional i se impun o serie de restructurări adaptative care să genereze un spațiu din ce în ce mai complex și mai elaborat, în scopul stimulării continue a învățării spontane a copilului, de dezvoltare a capacității de a realiza transferuri rapide și eficiente între diferitele discipline, de a colecta, a sintetiza și a utiliza sistematic și integrat cunoștințe, deprinderi și competențe dobândite prin studierea disciplinelor de la clasă. Schimbarea fundamentală constă în modul de realizare a cunoașterii care transferă importanța, accentul de la cunoașterea de tip disciplinar la cunoașterea de tip transdisciplinar. Treptat se renunță la fragmentarea pe discipline în favoarea integrării disciplinelor.

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor diferitelor domenii ale cunoașterii, astfel încât să se asigure că elevul achiziționează o imagine coerentă, unitară despre lumea reală.

Acest demers integrator implică o serie de probleme complexe, referitoare la abilitatea metodologică a cadrelor didactice pentru integrarea curriculară, stabilirea modalităților de evaluare a performanțelor individuale, mai ales în situația învățării prin cooperare, acomodarea corectă a proiectelor și abordării pe teme într-o schemă orară coerentă. O asemenea organizare a conținuturilor școlare, prin integrarea conținuturilor, cu toate avantajele sale, și-a dovedit însă și propriile dificultăți și limite. Acestea ar fi imposibilitatea aprofundării de către elevi a cunoașterii științifice specializate, dificultatea pregătirii cadrelor didactice care să predea discipline integrate de învățământ, lipsa de tradiție pedagogică a integrării, dar și opoziția latentă sau activă a educatorilor față de tendințele integratoare.

Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice mai mult, efectiv și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținuturilor cu ajutorul experiențelor diverse, al învățării prin descoperire. Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii.

Procesul educațional trebuie să fie unul creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor, cadrul didactic realizând un scenariu cât mai interesant al zilei. În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare activitate comună se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate.

Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic. Învățătoarea organizează și desfășoară activități integrate generate de subiecte stabile planificate pentru tot timpul anului.

Aceste activități pot fi desfășurate integrat după scenariu elaborat de învățătoare ce începe cu întâlnirea de grup, inițiată în fiecare zi și care se poate realiza sub forma unei povestiri, a întâlnirii cu un personaj, a vizitei unei persoane adulte, prezența unui animal, o întâmplare trăită sau imaginată, un eveniment social sau eveniment special petrecut în familie.

Scenariul cadrului didactic îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții.

Copiii își asumă responsabilități și roluri în micro-grupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei. La completarea scenariului ne pot fi de un real folos vizitele, plimbările, întâlnirile cu specialiști etc. Tematica acestora este aleasă încât prin activitățile integrate să se înlesnească contactul cu lumea înconjurătoare. În atenția echipei de cadre didactice se află în permanent, întreaga paletă de activități (la alegere, proiecte, jocuri și activități extracurriculare) și modalități de organizare a acestora.

Sugestiile prezentate sunt orientative și lasă loc imaginației cadrului didactic, pentru a-și organiza propriile activități integrate, în funcție de clasa pe care o conduce și temele abordate.

Activitățile integrate au la bază un scenariu didactic integrativ explicitat într-un proiect didactic unic, cu o structură flexibilă, care să evidențieze caracterul integrat al abordărilor, interacțiunea dintre discipline, sprijinirea cognitivă și metacognitivă a elevilor.

PROIECT DE ACTIVITĂȚI INTEGRATE – „IARNA”

- Tema integratoare: Iarna
- Nivelul clasei: mediu
- Clasa: a III-a
- Durata: o săptămână
- Discipline implicate: Limba și literatura română,
Matematică,
Educație civică,
Științe ale naturii,
Educație plastică,
Educație muzicală,
Educație tehnologică
- Subiecte:
 - Limba și literatura română: „Pomul de Crăciun”, I. Al. Brătescu-Voinești
„Colinde, colinde”, Mihai Eminescu
„Amintiri din copilărie”, Ion Creangă, - La urat
Scrierea corectă a cuvintelor sau / s-au
Părțile unei compuneri
Alcătuirea unei compuneri după un plan de idei – La colindat
 - Matematică: Împărțirea la 4. Împărțirea la 5
Împărțirea la 6. Împărțirea la 7
Exerciții și probleme
 - Științe ale naturii: Influența anotimpurilor asupra viețuitoarelor
 - Educație civică: Bunătatea și răutatea
 - Educație muzicală: Colindul - Steaua sus răsare
 - Educație tehnologică: quilling „Fulgi de nea, brăduț”, realizarea unei felicitări de Crăciun
 - Termeni și sintagme cheie de învățat: sărbători, Crăciun, colind, bunătate creștinească
 - Produse curriculare finale ale proiectului:
 - Portofoliu individual cu tema Colinde
 - expoziție cu lucrări pictate și colaje-felicitări ale elevilor
 - Scopurile educaționale ale proiectului:
 - asimilare de cunoștințe
 - formare de priceperi și deprinderi intelectuale și motrice
 - formare de atitudini pozitive și responsabile față de semenii
 - Obiective operaționale:
 - La sfârșitul activităților didactice integrate, elevii vor fi capabili :
 - Aria curriculară: Limbă și comunicare

- să citească corect, conștient, cursiv, expresiv textele propuse spre studiu;
- să povestească oral fragmente din textele narative studiate; - să extragă ideile principale din textele studiate;
 - Aria curriculară: Matematică și științe
- să efectueze operații de împărțire când împărțitorul este 4, 5, 6, 7;
- să compună probleme după expresii matematice date;
- să descrie transformările petrecute în natură în fiecare anotimp;
- să exemplifice transformări din viața viețuitoarelor, determinate de schimbarea anotimpurilor;
 - Aria curriculară: Om și societate
- să identifice în situații diverse trăsături morale ale persoanei, bunătatea și răutatea;
- să dea exemple de comportamente prin care pot da dovadă de bunătate în perioada sărbătorilor și nu numai;
 - Aria curriculară: Arte
- să intoneze, respectând nuanța și tempoul adecvate colindului propus;
- să realizeze pata picturală prin nuanțare cromatică;
- să realizeze compoziții decorative pentru design interior, utilizând tehnica quilling;
- Domenii de dezvoltare personală vizate:
 - dezvoltarea limbajului oral și scris: valorificarea textelor în proză și versuri;
 - dezvoltarea socio-emoțională: valorificarea conținuturilor literare, muzicale, civice, implicarea activă și interactivă în demersuri didactice individuale, pe grupe și frontale;
 - dezvoltare cognitivă: dobândire de cunoștințe proprii disciplinelor implicate, formare de deprinderi intelectuale, dezvoltarea gândirii logico-sistemice, dezvoltarea capacității de a rezolva probleme;
 - promovarea unei atitudini deziderabile în învățare: implicare conștientă și activă, interes, curiozitate, inițiativă, responsabilitate, consecvență, creativitate;
 - Strategia didactică
 - Tipuri de experiențe de învățare: active și interactive, de exersare, de descoperire, de analiză și sinteză, de aplicare practică, de explorare a realității, de creație;
 - Sistemul metodologic: lectura explicativă, conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, expunerea, problematizarea, observarea, învățarea prin descoperire, metode de dezvoltare a gândirii critice, jocul didactic, metoda Pălăriilor gânditoare;
 - Sistemul resurselor curriculare: planul de învățământ, programa școlară, planificarea anuală, planificarea unităților de învățare, manuale școlare, auxiliare didactice
 - Forme de organizare a activității elevilor: frontală, individuală, pe grupe, combinată
 - Resurse temporale necesare: 1 săptămână
 - Evaluarea :
 - evaluare inițială: chestionar, test de cunoștințe
 - evaluare formativă: observare sistematică a activității și a comportamentului elevilor în clasă și apreciere verbală
 - evaluare orală și scrisă
 - evaluare finală: concurs, portofoliu, expoziție

Descrierea didactică a scenariului activităților integrate după modelul curriculumului secvențial/în succesiune (chiar dacă disciplinele sunt separate, ideile, topicile sunt predate și operaționalizate în conexiune unele cu altele. Situațiile de învățare se organizează pe durata unei săptămâni și prilejuiesc elevilor realizarea de conexiuni pe orizontală, între disciplinele de studiu implicate)

Ziua	Conținuturile învățării	Disciplinele de învățământ
LUNI	Pomul de Crăciun, Al. Brătescu-Voinești (înțelegerea textului, harta povestirii) Împărțirea la 4. Împărțirea la 5 Influența anotimpurilor asupra viețuitoarelor Steaua sus răsare, colind Bradul - figura tridimensională	Limba și literatura română Matematică Științe ale naturii Educație muzicală Educație tehnologică
MARȚI	Pomul de Crăciun, Al. Brătescu-Voinești (planul de idei, povestirea orală) Scrierea corectă a cuvintelor sau/s-au Exerciții și probleme folosind reprezentări din sfera temei	Limba și literatura română Limba și literatura română Matematică
MIERCURI	Colinde, colinde Mihai Eminescu (înțelegerea textului, harta poeziei) Împărțirea la 6. Împărțirea la 7 Pata picturală - La urat	Limba și literatura română Matematică Educație plastică
JOI	Părțile unei compuneri Exerciții și probleme folosind reprezentări din sfera temei, cu împărțiri Bunătatea și răutatea	Limba și literatura română Matematică Educație civică
VINERI	Amintiri din copilărie, Ion Creangă (La colindat) Compunere după un plan de idei - La colindat Felicitare de Crăciun - fulgi, brazi (tehnica quilling)	Limba și literatura română Limba și literatura română Educație tehnologică

Abordarea integrată a conținuturilor iese din monotonia aceluiași algoritm de predare a unor lecții, elevii sunt stimulați și atrași prin diversitatea activităților de învățare dintr-o singură oră și prin apariția elementului - surpriză. Se imprimă lecției respective un caracter aparte, diferit de modul de predare tradițional.

Dacă succesul școlar este dat de performanța elevului în cadrul contextelor disciplinare, succesul în viața personală, profesională și socială este dat tocmai de capacitatea de a ieși din tiparul unei discipline și de a realiza conexiuni și transferuri rapide între discipline, pentru soluționarea problemelor ivite.

Bibliografie:

Bocoș, M., Chiș, V., Abordarea integrată a conținuturilor curriculare, particularizări pentru învățământul primar ; Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj –Napoca, 2012, pag.87

Bocoș, M., Teoria curriculumului. Elemente conceptuale și metodologice,; Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008, pag. 45

Chiș, V., Provocările pedagogiei contemporane, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, pag. 67

Ciolan, L., Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Ed. Polirom, Iași, 2008, pag. 24

Crișan, Al. (coord.), Curriculum școlar. Ghid metodologic, București:M.E.I.-I.S.E., 1996, pag 3

Ionescu, M., Instrucție și educație, ediția II-a revăzută, Ed. University Press, Arad, 2007, pag.

UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE LA CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Ignat Felicia, prof. înv. primar Bălău Mirela
Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Adaptarea învățământului la cerințele societății contemporane presupune modelarea unui tip de personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Pentru realizarea acestui obiectiv, cadrul didactic trebuie să folosească metode activ-participative care promovează interacțiunea dintre elevi, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Interacțiunea stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru descoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, creativitate, acceptarea noului și o mare flexibilitate în concepții.

Prin intermediul metodelor activ-participative, profesorul trebuie să fie capabil să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă variată de procese și operații mintale, astfel încât aceștia să aibă posibilitatea de a folosi materialul oferit pentru rezolvarea sarcinilor date. Aceste metode antrenează elevii în efectuarea unor activități de studiu independent, de muncă cu cartea, învățarea prin cercetare, realizarea de lucruri practice, exerciții de creație etc.

Metodele active-participative sunt mai dificil de aplicat în practică și, din acest motiv, necesită o muncă mai atentă și diferențiată. Promovarea lor necesită o schimbare de atitudine din partea profesorului și o transformare a conduitei la propriii săi elevi. Aceste metode țin seama de elev așa cum este el, cu resursele lui intelectuale, fizice, dar și afectiv-motivaționale și țin seama de faptul că elevul se dezvoltă și se formează în timp ce învață, dar și asimilează.

Din varietatea și multitudinea acestor metode ne-am oprit la două: *scheletul de recenzie* și *piramida*.

Metoda **Scheletul de recenzie**

Este o metodă care se aplică pentru fixarea cunoștințelor, asigurând astfel feedbackul textului citit. Îmbină cititul, scrisul, comunicarea orală, gândirea critică, flexibilă.

Scheletul de recenzie este o modalitate de esențializare gradată a conținutului informațional al unor texte, îndeosebi literare, de dimensiuni variate și de întărire a învățării prin asocierea acestor informații cu desene, simboluri și culori induse de lectură.

Elevii lucrează în perechi și rezolvă sarcinile de lucru.

Se recomandă următorii **pași** pentru realizarea unui *schelet de recenzie*:

1. Spuneți/scrieți într-un enunț conținutul esențial al textului.
2. Spuneți/scrieți o expresie, eventual preluată din text, care să sintetizeze acest conținut
3. Spuneți /scrieți într-un cuvânt esența acestui conținut
4. Realizați un desen sau simbol pentru textul lecturat.
5. Asociați conținutului o culoare.
6. Completați propoziția: „*Cel mai bun / mai interesant lucru din acest text este*”.

Aplicație: basmul „Harap-Alb” – clasa a IV-a

1. Harap-Alb trece prin încercările la care este supus de către tatăl său pentru a-i urma la tron lui Verde-Împărat

2. Binele învinge răul.
3. Curaj
4. Desen/simbol (calul năzdrăvan)
5. Alb
6. Dacă ești curajos și perseverent, reușești să treci orice obstacol.

Metoda piramidei sau *metoda bulgărelui de zăpadă* are la bază împletirea activității individuale cu cea desfășurată în mod cooperativ, în cadrul grupurilor. Ea constă în încorporarea activității fiecărui membru al colectivului într-un demers colectiv mai amplu, menit să ducă la soluționarea unei sarcini sau a unei probleme date.

Fazele de desfășurare a metodei piramidei sunt:

1. *Faza introductivă*: Profesorul expune datele problemei în cauză.
2. *Faza lucrului individual*: Elevii lucrează pe cont propriu la soluționarea problemei timp de cinci minute. Fiecare își notează atât soluțiile, cât și eventualele neclarități sau întrebări în legătură cu sarcina de lucru.
3. *Faza lucrului în perechi*: Elevii se grupează în perechi pentru a discuta rezultatele individuale la care a ajuns fiecare în faza precedentă și pentru a lămurii propriile neclarități legate de subiectul oferit spre dezbateri. În cazul apariției unor noi necunoscute, acestea vor fi notate.
4. *Faza reuniunii în grupuri mai mari*: Perechile inițial formate se reunesc în două grupe mari, egale ca număr de participanți și se discută despre soluțiile la care s-a ajuns. Totodată se răspunde la întrebările rămase nesoluționate.
5. *Faza raportării soluțiilor în colectiv*: Întreaga clasă, reunită, discută sarcina de lucru aleasă de cadru didactic, analizează atât soluțiile la care s-a ajuns până în această etapă, cât și problemele la care trebuie găsite răspunsuri (dacă este nevoie, se solicită și ajutor din partea profesorului.). Eventual, soluțiile găsite pe grupe se notează pe tablă, pentru a fi vizualizate mai ușor de către participanți.
6. *Faza decizională*: Se optează pentru soluția cea mai bună și se stabilesc concluziile întregului colectiv asupra demersurilor realizate și asupra participării elevilor la activitate.

Avantaje și dezavantaje ale acestei metode:

- permite relaționarea fiecărui participant mai întâi cu un singur coleg, apoi cu membrii grupului, iar în final cu toți ceilalți membri ai clasei;
- facilitează comunicarea elevilor, chiar a celor mai timizi, mai ales în perechea inițială;
- stimulează imaginația și creativitatea tuturor participanților;
- duce la obținerea unor idei numeroase, chiar originale, mai ales în prima fază, a dezbaterii problemei;
- stimulează și spiritul de competiție și cel de cooperare, pentru a asigura participarea colectivă și activă a membrilor clasei la rezolvarea cazului;
- sporește încrederea în forțele proprii;
- cel mai mare **dezavantaj** rezidă în dificultatea evaluării elevilor participanți: este greu de stabilit cât de mult a contribuit fiecare membru al grupurilor mari la găsirea soluțiilor optime;
- lipsa implicării din partea unor elevi și transferul responsabilităților acestora către colegi.

Aplicație: Stejarul din Borzești de Eusebiu Camilar, clasa a III-a

1. Numele personajului principal
2. Două cuvinte ce descriu personajul
3. Trei cuvinte ce descriu cadrul
4. Patru cuvinte ce expun problema
5. Cinci cuvinte ce descriu primul eveniment

6. Șase cuvinte ce descriu al doilea eveniment
7. Șapte cuvinte ce descriu al treilea eveniment
8. Opt cuvinte ce conțin soluția

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

Când elevii sunt implicați în procesul învățării active, achizițiile sunt mai eficiente și mai consistente, aceștia dobândesc capacitatea de a-și reorganiza și restructura permanent propriile achiziții, devenind capabili să elaboreze proiecte personalizate de învățare, să-și asume responsabilitatea desfășurării învățării, conștientizând, aplicând, evaluând, gestionând și dobândind progresiv autonomie în formarea proprie .

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și contemporane. Structuri, stiluri și strategii*, București, Editura Aramis, 2007;
2. Comănescu Ioan, *Prelegeri de didactică școlară*, Oradea, Editura Imprimeriei de Vest, 2003;
3. Jinga, Ioan, *Educația și viața cotidiană*, București, EDP. R. A ., 2005;
4. Oprea, Lăcrimioara Crenguța, *Strategii didactice interactive*, București, EDP. R. A., 2006;

SINONIMIA

(studiu de specialitate)

Prof. Moței Iulia, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Cercetările lingvistice mai noi, preocupate de această problemă, au precizat că pentru a putea vorbi de sinonime trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. Cuvintele considerate sinonime să fie identice sub aspectul obiectului (al referentului) pe care îl denumesc. Aceasta este prima condiție esențială și obligatorie.
2. Sinonimele să poată fi substituite în context fără ca sensul global al mesajului să se modifice.
3. Să facă parte din aceeași variantă a limbii, înțelegând prin acesta atât variantele teritoriale (identitatea de repartiție geografică), cât și variantele stilistico - funcționale.

În funcție de respectarea sau nerespectarea acestor condiții enunțate mai sus, se poate redefini sinonimia în două feluri:

- a) În sens restrâns, sinonimia presupune obligatoriu, identitatea de sens, de comportament contextual și de variantă funcțională a două sau mai multe cuvinte.
- b) În sens larg, sinonimia înseamnă că două unități se pot afla în această relație, dacă desemnează în mod global același aspect.

Sinonimia poate fi concepută ca un fenomen static, ca o relație de sens abstractă decât la nivelul descrierii teoretice a limbii. În practică, ea se manifestă în și prin vorbire, în enunțuri și în situații de comunicare concrete.

Restrângerile contextuale atât de des invocate când vine vorba de sinonimie, nu funcționează de obicei în cazul sinonimelor cu un singur sens, univoc, care exclude orice posibilitate de confuzie și mai ales când cuvintele aparțin aceleiași variante a limbii.

Cuvintele se grupează în clase numite în mod curent serii sinonimice. Dacă i se cere unui vorbitor să indice câteva sinonime pentru un anumit termen, ne oferă adesea asemenea serii. În constituirea unei serii sinonimice se pornește în mod deliberat de la un număr cât mai mare de componente comune. Compararea între ei a termenilor clasei ne permite să identificăm unele diferențe care pot fi propriu - zis de sens sau graduale. Punerea în evidență a diferențelor are, atât o importanță teoretică, cât și o importanță practică, deoarece conștientizarea acestor diferențe condiționează deprinderea de a învăța și utiliza corect cuvintele limbii și, în ultimă instanță, obișnuința de a opera corect o selecție între cuvinte și pe care limba ni le pune la dispoziție.

Scriitorii au avut un rol important în dezvoltarea sinonimiei, punând în valoare influențele istorice exercitate asupra limbii naționale. Vechii tâlcuitori ai textelor sacre au reluat adesea unele noțiuni esențiale pentru a le sublinia, repetând semantic, prin sinonime valoarea lor în context: „păzitorul sau ocrotitorul sufletelor”, „căutați milostivire și îndurare, nemăsurată și negrăită bunătate a Domnului.”

În concluzie, la nivelul descrierii teoretice, conceptul de sinonimie poate fi înțeles în sens restrâns sau în sens larg, în vorbire.

BIBLIOGRAFIE:

Guțu Romalo, Valeria, Corectitudine și greșeală, Limba română de azi, Editura Științifică, București, 1972.

Manualele școlare pentru clasele V-VIII, Editura Radica, Sigma, EDP.

ETAPELE REZOLVĂRII PROBLEMELOR

Prof. învă. primar Coroiu Elena Adriana, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

În clasele primare, copiii vin în contact cu numeroase situații problematice, care-i stimulează la o gândire creatoare. Introducerea elevilor în activitatea de rezolvare a problemelor se face progresiv, antrenându-i în depunerea de eforturi mărite pe măsură ce înaintează în studiu și pe măsură ce experiența lor rezolutivă se îmbogățește. Astfel, odată cu învățarea primelor operații aritmetice, se începe rezolvarea, pe cale orală și de intuiție, a primelor probleme simple. Treptat, elevii ajung să rezolve aceste probleme și în formă scrisă.

Inițierea elevilor în stabilirea operației corespunzătoare rezolvării unei probleme simple, am realizat-o la clasă prin precizarea cazurilor care determină o anumită operație. Această precizare s-a făcut sub forma unei concluzii ce s-a stabilit pe baza analizei unui cât mai mare număr de cazuri particulare.

Exemplu în cazul stabilirii concluziei: „Pentru a strânge într-un singur număr toate unitățile pe care le conțin două sau mai multe numere date se face operația de adunare”. Am rezolvat mai multe probleme de adunare de același gen și fiecare am analizat-o prin utilizarea acelor aspecte care converg spre concluzia respectivă. Astfel, în problema: „Ana are într-o mână două mere și în cealaltă un măr. Câte mere are în total?” se pun întrebările: „Ce trebuie să facem cu merele din cele două mâini, pentru a afla câte sunt în total?” (...să le punem la un loc, adică $2 \text{ mere} + 1 \text{ măr}$); „Câte unități are primul număr?” (...două unități); „Dar al doilea?” (...o unitate); „Ce trebuie să facem cu unitățile celor două numere?” ; (...să le strângem la un loc); „Ce operație facem pentru a strânge la un loc unitățile acestor două numere?” ; (...operație de adunare). Am repetat apoi această concluzie.

La fel am procedat în cazul mai multor probleme: „Pe o farfurie sunt trei mere, pe alta două mere. Câte mere sunt pe amândouă farfuriile?”. Din mai multe cazuri particulare analizate în acest fel am stabilit cu ușurință concluzia generală la care m-am referit.

Ținând seama de faptul că gândirea copilului este concretă, legată de imaginile lucrurilor, că el poate urmări procesele de gândire numai dacă lucrează efectiv cu obiectele specificate în problemă, sau cu reprezentările acestora, primele probleme care le-am rezolvat au fost probleme formulate pe baza acțiunilor ce se petrec în mod real în fața elevilor, apoi am trecut la acțiuni bazate pe reprezentări, dar pe care elevii doar și le imaginează.

Problemele reprezentate anterior erau probleme cu acțiuni care se petrec în mod real în fața elevilor.

Probleme axate pe reprezentări: „ O gospodină are într-o pungă 3 kg de căpșuni, iar în alta 4 kg. Câte kg de căpșuni are în total ?”

Pentru concretizarea unor operații ce rezultă din problemele formulate pe bază de reprezentări am utilizat numărătorul cu bile, bețișoarele și tabla magnetică, obișnuindu-i pe copii să se desprindă de concret, mai întâi cu ajutorul bilelor sau a bețișoarelor, substituind mintal obiectele din problemă, pentru ca apoi să renunțe complet la concretizarea datelor problemei, înlăturându-se bilele bețișoarele și făcându-se toate calculele numai mintal. Elevii sunt conduși și ajutați să facă treptat trecerea de la gândirea concretă la cea abstractă.

Pentru stabilirea operației corespunzătoare fiecărei probleme simple, am insistat ca elevii să cunoască toate cazurile în care procesele de gândire duc la operațiile de adunare, scădere, înmulțire, împărțire, astfel încât, alegerea unei operații să poată fi justificată în mod rațional.

Adunarea se întrebuițează pentru:

- a) aflarea sumei a două sau mai multe numere;
- b) mărirea unui număr cu câteva unități sau cu alt număr.

Scăderea se întrebuițează pentru:

- a) aflarea restului când scăderea are înțeles de luare;
- b) micșorarea unui număr cu câteva unități sau cu un alt număr;
- c) aflarea diferenței a două numere, adică cu cât un număr este mai mare sau mai mic decât

altul.

Înmulțirea se întrebuițează pentru:

- a) aflarea rezultatului repetării unui număr ca termen al adunării de câteva ori (sau de un alt număr de ori);
b) mărirea unui număr de câteva ori (sau de un număr de ori).

Împărțirea se întrebuițează pentru:

- a) aflarea câtului în cazul împărțirii în părți egale;
b) aflarea câtului în cazul împărțirii prin cuprindere;
c) micșorarea unui număr de câteva ori sau de un număr de ori;
d) aflarea unei părți dintr-un număr, mărime sau cantitate;
e) aflarea raportului a două numere, adică de câte ori unul este mai mare sau mai mic decât altul.

În general, pentru alegerea operației care duce la rezolvarea unei probleme simple, se pornește de la antrenarea problemei și, cu ajutorul unui proces de gândire, se stabilește corespondența dintre această întrebare și unul din cazurile specificate mai sus. Cu alte cuvinte, întrebarea problemei se traduce în limbajul aritmetic al problemelor simple, dacă ea nu coincide cu acest limbaj, cum se întâmplă adeseori.

Etapele prin care trece rezolvarea unei probleme sunt:

1. **Enunțul problemei.** A enunța o problemă înseamnă a comunica elevilor conținutul ei, utilizând în acest scop citirea textului problemei sau enunțarea ei pe din afară. Rezolvarea oricărei probleme începe cu însușirea enunțului. Exagerându-se puțin, se spune: „o problemă bine înțeleasă este pe jumătate rezolvată”.

2. **Însușirea enunțului problemei.** Enunțul ei trebuie să fie urmat de următoarele completări:

- repetarea problemei de către învățător, cu scrierea datelor pe tablă și în caiete;
- explicarea cuvintelor sau a expresiilor neînțelese;
- repetarea problemei de către elevi;
- ilustrarea problemei conform materialului didactic.

3. **Examinarea problemei:** stabilirea părților principale ale problemei: datele, necunoscuta și condiția.

4. **Stabilirea planului de rezolvare:** prin procedeul descendent – mersul raționamentului este de la necunoscută spre date; sau ascendent – de la date spre necunoscută.

5. **Stabilirea operațiilor,** scrierea lor și efectuarea calculelor.

6. **Formularea răspunsului problemei,** arătarea semnificației lui și scrierea acestui răspuns.

COMPETENȚA ... UN IDEAL TANGIBIL ÎN CADRUL OREI DE LITERATURĂ

Motto: „Nevoia de competență nu este altceva decât nevoia omului de a participa cât mai plenar și mai bine la ceea ce face.” (Ioan Vlașin)

Prof. Marincaș Marinela Adriana, Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos

Pornim demersul prezentului proiect de la ideea potrivit căreia în zilele noastre, educația este extrem de îndoctrinată, ba mai mult, ea este unidirecționată și impusă elevului ca axă de prioritate, știrbindu-i-se acestuia atât dreptul de a se afirma cât și cel de a-și descoperi propriile competențe. Trist e faptul că orizontul de așteptare al elevului este și el sacrificat pe altarul dictaturii din educația actuală.

Se poate vorbi astăzi, în contextul unei revoluții atitudinale atât de necesare, despre prioritatea *sine qua non* de a percepe corect, literalmente, termenul de competență, imperios necesar în exigențele educației integratoare. Pornind de la definiția corectă a termenului de

competență, oferită de domnul profesor Ioan Vlașin, așa spune că, în semiotica sa, competența este mai mult decât o nevoie fundamentală a persoanei, este o nevoie de bază a grupului, devenind singura cale prin care omul *ființă întru revelație și mister* își poate recupera identitatea pierdută între limitele profane ale educației actuale. Se mai pune, negreșit, întrebarea de multe ori retorică, *Cum îi putem pregăti pe copii pentru secolul XXI?*

Speranțele se leagă, indubitabil, de particularitatea omului, aceea de a se constitui în singura ființă care se poate adapta la orice și aceasta este, fără doar și poate, cea mai bună definiție a lui. Nu suntem străini nici de idealul absolut conform căruia omul trebuie privit ca un mister, nu ca un obiect care înregistrează mecanic. Omul este realmente pilonul de susținere a umanității, iar revoluția educației trebuie să porceadă din interiorul ființei, căci oamenii sunt păsări cu aripile crescute înăuntru, ei nu pot să se dezvolte din exterior, așa cum nici planta nu trăiește doar cu apă, ci se dezvoltă din sămânța ei. Dumitru Stăniloae opinia că „Omul este un infinit în virtualitate, omul este făcut pentru infinit, dar nu este infinit în sine. Devine infinit în legătura cu Dumnezeu.” De aceea, credem cu tărie că omul nu este o ființă solitară, ci el se naște, trăiește și se dezvoltă prin ceilalți, și, îndeosebi prin relația cu Dumnezeu. Nouă, profesorilor, ne revine dificila misiune de a stopa crearea de elevii ca versiuni finale ale unei producții în serie, așa cum educația actuală o face de mult timp, nouă ne revine sarcina de a ne coborî de pe înaltul pedestal al catedrei și de a deveni un pic mai...oameni, nouă ne revine misiunea de a a-i ajuta pe copii să se găsească și să se regăsească, așa cum *NOI* suntem cei care vom da socoteală pentru modul în care am ales să creștem copilul din interior și să cultivăm sămânța bună, și nu neghina. Nu mai este de ajuns însă, să dorim, mai trebuie să și dăruim, căci schimbarea vine de la fiecare ființă în parte, nu e corect să așteptăm un dictat care să ne spună *ce* și *cum* să facem și nu e timp pentru a aștepta, ci pentru a acționa. Importantă este abordarea integratoare a educației, dar și a vieții prin aspirația spre un nivel cultural superior.

A vorbi sau a scrie despre cultură, pare a fi la fel ca a vorbi sau a scrie despre educație ori despre sensul vieții, trei concepte strâns corelate în centrul existenței noastre. *Cum ar arăta viața omului fără cultură și cum ar putea exista cultura fără educație?!* Aceste concepte sunt, pe de o parte, pline de substanță și mister, iar pe de alta, par axiomatice. Chiar dacă la prima vedere poate fi descurajantă această situație ambiguă, ea este totuși absolut firească și tocmai de aceea incitantă. În acest sens, reamintim o afirmație celebră a inițiatorului teoriei relativității, Albert Einstein care credea că: „dacă afirmațiile noastre sunt sigure, ele nu spun nimic despre realitate, iar dacă spun ceva despre realitate, ele nu sunt sigure”. Conceptul de cultură este larg dezbătut în numeroase alte domenii, dând naștere unor construcții semantice hibride (cultura digitală, cultura opoziției, cultura maselor, cultura elitelor, cultura artistică, cultura populară, cultura națională, cultura organizației etc.) care nu de puține ori au fost folosite dincolo de aspectul corect al unui raționament coerent, făcând din termenul cultură aproape un termen ambiguu. În altă ordine de idei, termenul *cultură* prezintă o sensibilă interacțiune cu temeni ca: civilizație, mentalitate, rasă și identitate. Tocmai datorită acestor aspecte complexe și controversate se cere o ierarhizare a nivelurilor culturale pe cinci trepte. Astfel, *nivelul cultural 1* aparține celor care cred că viața este mizerabilă, omul situat pe *nivelul cultural 2*, particularizează și spune că doar viața lui este mizerabilă, *nivelul cultural 3* se referă la o autosuficiență de sine a omului, căruia i se pare firesc să exclame – Eu sunt grozav! Omul de pe *nivelul cultural 4* se detașează de atitudinea egocentristă și se raportează în permanență la grup, având o atitudine altruistă și integratoare. Este lesne de înțeles că este mult mai facil să te simți grozav și autosuficient, decât prin raportare la grup, or, viața este mereu conectată la societate și omul este până la urmă, o verigă dintr-un sistem. Omul situat pe *nivelul cultural 5* este omul superior care înțelege perfect mecanismele existenței și este de părere că viața este minunată. Ultimul nivel este cucerit de omul care conștientizează că viața nu are sens fără Dumnezeu și e conștient de aportul său la perfecțiunea Universului.

Ar trebui să pornim așadar, de la participarea de calitate la grup, prin asumarea de responsabilității în domeniul în care dispunem de autonomie. Astfel, în calitatea de profesor de limba și literatura română, îmi pare oportună abordarea tridimensională a termenului de competență, întrucât, în literatură, triada Autonomie – Competență – Interconectare își află mereu

aplicabilitatea. Placajele culturale de care aminteam anterior, se reflectă și în literatură, ca și în viață. Astfel Camil Petrescu, un romancier a cărui concepție artistică pornește de la ideea de sincronizare a literaturii române cu valorile europene, ne oferă o ilustrare elocventă a triadei mai sus amintite, prin personajul Ștefan Gheorghidiu. Romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* scris de Camil Petrescu, surprinde singurătatea omului modern care nu poate înțelege lumea ca pe un sistem, și nu găsește un punct de comunicare durabil cu aceasta. Ca referent uman, personajul este înzestrat cu numeroase placaje culturale, el nu admite interconectarea prin faptul că este un idealist și un cazuist extrem de lucid. Situarea pe nivelul cultural 3 îl face să sufere o reală dramă atunci când sesizează că tânăra sa soție, Ela este o materialistă care se dedă jocurilor și mondenităților vremii. Un *Pygmalion* renegat, personajul trăiește consumându-se în interogații uneori absurde cu privire la fidelitatea soției. Drama lui Ștefan este și drama incomunicării pe care o trăim cu toții de fiecare dată când ne considerăm superiori celorlalți, fiind răspunsul societății la ceea ce oferim noi ca oameni – iubirea, emoția, atașamentul, siguranța etc. Pe același palier al discuției, autorul cărții *Competența - participarea de calitate la îndemâna oricui*, domnul Ioan Vlașin, sublinia că este imposibilă comunicarea între doi oameni care se află în poziții egale. „Cineva trebuie să fie mai tare, să aibă controlul, ori alt tip de ascendent. Cauza acestui lucru stă în aceea că imaginea de sine se construiește prin raportare la exterior. Orice interacțiune este viciată de jocul poziției celuilalt după principiul – cel care domină relația trebuie să ia hotărârile.” Eul 1 este în exemplul de față Ștefan Ghiorgidiu, o natură umană care infectează totul cu dorințele lui de a fi respectat, eventual chiar adulat pentru cunoștințele lui în materie de filozofie, fiind prețuit de specialiștii în domeniu și numit să țină un curs special studenților. Egocentrismul său este hrănit și de Ela care nu ezită să-și arate dragostea pentru intelectualul ei soț și participă la cursurile de matematică și filozofie cu toate că nu înțelege nimic din acestea. Eul 1 (Ștefan) nu știe, nu poate juca în echipă, fiind obsedat de propria persoană. Eul 2 (Ela) este o ființă inferioară lui, nu știe prea multe deoarece nu construiește un adevărat templu cultural pentru sine așa cum face idealistul ei soț. Deși adesea îngropat sub agitația Eului 1, Eul 2 își cere dreptul la viață mai ales prin iubire. Făcut să lucreze în echipă, se desăvârșește în iubire. Interesantă ni se pare precizarea că Ștefan, personajul central al acestui roman, s-a situat inițial pe nivelul cultural 4, în perioada căsniciei cu Ela, când parcă toată lumea conspira în favoarea iubirii lor perfecte. Drama personajului apare în momentul în care obiectul desăvârșirii în cunoaștere, Ela, se schimbă și își probează imperfecțiunea umană. Chiar el mărturisește tardiv în filele romanului că „lipsit de orice talent în lumea asta muritoare, fără să cred în Dumnezeu, nu m-aș fi putut realiza decât printr-o dragoste absolută.” Trăind naufragiul iubirii, prăbușirea sa lăuntrică este cu atât mai grea cu cât i se rupe totodată și axa sufletească, încrederea în puterea sa de deosebire și alegere, în vigoarea și eficacitatea inteligenței sale. Drept pentru care Ștefan decide să cunoască experiența de pe nivelul 4, și anume, perceperea realității prin raportare la ceilalți, înrolându-se voluntar în război. Această a doua experiență de viață fundamentală în planul cunoașterii existențiale este o experiență trăită direct, care constituie polul terminus al dramei intelectuale. Personajul se victimizează, transformând orice întâmplare minoră în dezastru sufletesc, fiindcă nu suportă să fie contrariat: “Pot transforma însă, mici incidente în adevărate catastrofe, din cauza unui singur moment contradictoriu”. Este conștient de percepția eronată a celorlalți cu privire la caracterului său, intransigența fiind cea care îl face insuportabil în ochii cunoscuților: “Aveam o reputație de imensă răutate, dedusă din îndârjirea și sarcasmul cu care îmi apăram părerile, din intoleranța mea intelectuală”, “...mă decretau lacom, egoist, lipsit de caracter”.

Reprezentativ pentru triada *model – atitudine – sentimente* este și basmul *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă. Ca particularitate a expresivității epice, ilustrează afirmațiile anterioare susținând prin imaginație și interpretare anumite forme ale competenței. Basmele depășesc limitele, transformând miracolul în niveluri superioare de Realitate. Copiii încep să fie preocupați de semnificația vieții, descoperă „destinul” cu oarecare detașare: la început din lectură și studiul literaturii române, parcurg apoi etape de pregătire și maturizare în grade diferite până când descoperă importanța destinului. Este oportun să venim în întâmpinarea lor prin dezbateri asupra destinului la vârstele liceului. Se vor dezvolta armonios știind că afectivitatea, generozitatea și

conștiința sunt conduite esențiale care permit ființei umane să își depășească destinul. Noi – profesorii de limba și literatura română – trebuie să le îndrumăm evoluția individuală pe plan intelectual și spiritual prin alegerea celor mai semnificative opere literare din perspectiva metodologiei transdisciplinare, astfel mi se pare foarte potrivit basmul cult al lui Ion Creangă Povestea lui Harap-Alb. De altfel basmele reprezintă înainte de toate un joc de-a inocența. Atât în compunerea cât și în citirea și înțelegerea basmelor, paradigma speciei provoacă imaginația umană la confruntări cu propria inocență. Mentalitatea postmodernă pierde inocența și ușurează accesul la sensuri noi mizând pe o lectură stratificată pe mai multe niveluri de înțelegere. Dincolo de o fațadă inocentă care atrage ideea eronată că basmul este o „poveste pentru copii”, arhitectura basmului ascunde o serie întreagă de pereți aparenti ce maschează mereu o coerență superioară, la un alt nivel. Trăind așadar o epocă de inocență pierdută, credem că relectura basmelor culte poate accede la sensuri superioare. Elevii pot înțelege din basme că destinul, fiind consecința interacțiunii între nivelurile de realitate, le poate influența pe acestea din urmă cu efectele conduitei lor ca expresie a valorilor intensive de conștiință și afectivitate atinse. Condiția drumului, a parcursului este forma de acțiune divină prin participarea umană, omul regenerat își manifestă credința ca o concordanță între ceea ce este conceput și ceea ce este spus, înțelepciunea fiind drumul însuși, respectiv drumul de căutare și iubirea ca uniune supremă cu Cunoașterea. Performanța, ca actualizare a programului, este modalizată de verbele *a trebui, a vrea, a ști, a putea să faci*. Să vedem cum se verifică aceste modalizări la eroul nostru: – eroul trebuie să fie agentul cel mai potrivit pentru a duce la îndeplinire contractul: *pentru că ție a fost scris de sus să-ți fie dată această cinste; tu ești vrednic de împărat; fraților mei; nu de altă, dar ca să-mi încerc norocul*; – eroul trebuie să știe cum să ducă la îndeplinire contractul (prin ascultare): *puterea milosteniei și inima ta cea bună te ajută, Harap-Alb; Harap-Alb face cum îi zice Sfânta Duminică*; – eroul trebuie să-și dovedească aptitudinile: *știu eu ce poate el* (afirmă Spânul despre Harap-Alb); *d-apoi de ce mi l-a dat tata de-acasă? Numai de vrednicia lui, zise Spânul*. Pentru a finaliza cu succes relația contractuală, eroul va fi ajutat de către adjuvanți, dar, în același timp, opozantul va încerca să contracareze căutarea eroului. Călătoria este în fond, un labirint al vieții, în care ne regăsim cu toții într-un anumit moment al dezvoltării noastre. Motivul *lumii pe dos* este cât se poate de actual, la fel și omul care nu se poate maturiza decât prin experiențele la care îl supune viața. Elevii pot învăța din basme că viața este o călătorie de cunoaștere, pe care trebuie să o parcurgă într-un mod cât mai onest cu putință, așa cum și adulții pot să învețe că experiențele sunt pilde edificatoare pentru conținutul nostru sufletesc. În final, ne hrănim cu convingerea că recludiunea în spațiile privilegiate ale literaturii, dar și validarea omului ca ființă infinită și ca substitut enigmatic și total al „înțelepțirii”, rămâne până la urmă, un nucleu de bază a unui principiu pe care Mircea Eliade însuși l-a formulat fără rest, și care își află actualitatea în comuniunea profesor – elev: „Nu contează decât ceea ce ne poate fertiliza. Nici un om, nici un peisaj, nici o carte nu mă interesează dacă nu mă sporește, unindu-se cu mine, ajutându-mă să devin mai fecund, mai puternic.”

Bibliografie:

1. Ioan Vlașin, *Competența – participarea de calitate la îndemâna oricui*, editura Unirea, 2013.
2. Emilia Boghiu, Lăcrimioara Mutoiu – *Hermeneutică și naratologie aplicată*, editura Eurocart, Iași, 2003.

CALITATEA EDUCAȚIEI PRIN PRISMA STANDARDELOR DE EVALUARE

Prof. Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

În luna noiembrie a acestui an școlar, am participat la programul tematic de formare: *Calitatea educației prin prisma standardelor de evaluare*, cu durata de 20 de ore, desfășurat pe parcursul a trei zile, în localitatea Sibiu. Cursul care face parte din proiectul intitulat: *Sprrijinirea școlilor pentru creșterea calității serviciilor educaționale*, proiect strategic implementat de

ARACIP finanțat din *Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013*, fiind oferit gratuit unui număr de aproximativ 1300 de cadre didactice.

Proiectul are în vedere pilotarea de noi instrumente de lucru și noi standarde de evaluare prin evaluarea externă a calității la 157 unități de învățământ din Regiunea Centru. Din fiecare unitate școlară selectată au participat 1-3 membri CEAC. ARACIP continuă debirocratizarea în sistemul educațional din România și propune un set de noi instrumente de lucru pentru evaluatori și noi standarde de evaluare finanțate din fonduri europene FSE-POS DRU. Activitatea de evaluare externă a școlilor își va spori relevanța și obiectivitatea, procedurile se vor simplifica, iar atenția se va îndrepta asupra rezultatelor școlii, progresului, valorii adăugate și a capacității acestora de a asigura **bunătatea** elevului. Formula cheie a formării a fost bunăstarea elevului.

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar - ARACIP a anunțat lansarea documentului „A doua declarație de principii” apărut ca necesitate a îmbogățirii și rafinării conceptului de „calitate a educației”, precum și pentru o definire mai clară a ținutelor evaluării calității, în termeni de progres, valoare adăugată și creată prin educație, la nivelul educabilului, furnizorului de educație și la nivel de sistem. Conform celei de-a doua Declarații de principii ARACIP, ce cuprinde strategia pentru acest deceniu până în anul 2020, noile standarde își propun să reorienteze activitatea de evaluare instituțională în următoarele direcții:

- **Concentrarea activității școlare pe promovarea bunăstării (ante)preșcolarului / elevului.**
- **Concentrarea activității școlare pe îmbunătățirea continuă a rezultatelor învățării.**
- **Valorizarea resursei umane în educație.**
- **Promovarea răspunderii sociale și a bunei guvernări.**
- **Fundamentarea funcționării și dezvoltării instituției școlare pe dovezi.**
- **Consolidarea dialogului și a colaborării între instituția de învățământ, părinți, autoritate locală și cu întreaga comunitate, în beneficiul (ante)preșcolarilor / elevilor.**

Din punctul de vedere al conținutului, noile standarde se vor concentra pe 10 aspecte esențiale, evaluând modul în care instituția de învățământ asigură și îmbunătățește:

1. **Comunicarea** cu beneficiarii de educație, cu personalul instituției de învățământ, cu instituții și persoane din comunitate și din afara acesteia.
2. **Rezultatelor învățării** obținute de (ante)preșcolari și elevi.
3. **Bunăstarea** la nivelul (ante)preșcolarilor și al elevilor, dar și al personalului instituției de învățământ.
4. Rezultatele învățării și bunăstarea (ante)preșcolarilor și elevilor aparținând **categoriilor defavorizate** pe criterii economice, educaționale, culturale, etnice sau de orice altă natură.
5. Rezultatele învățării și bunăstarea (ante)preșcolarilor și elevilor cu **dizabilități / cu cerințe educaționale speciale**.
6. Rezultatele învățării și bunăstarea (ante)preșcolarilor și elevilor **talentați și / sau capabili de performanțe înalte**.
7. **Capacitatea managerială și instituțională**.
8. **Capacitatea profesională** a corpului profesoral.
9. Combaterea **discriminării, asigurarea drepturilor minorităților și interculturalitatea** vieții școlare.
10. **Dimensiunea europeană** a educației oferite.

Din punct de vedere tehnic, noile standarde și standarde de referință realizează, în același timp, și **simplificarea activității** de evaluare internă și externă a calității educației prin:

- Reorientarea activității de îmbunătățire a calității spre aspectele esențiale.
- Utilizarea datelor și a documentelor deja existente în instituția de învățământ.
- Informatizarea activității de evaluare internă (prin aplicația informatică <https://calitate.aracip.eu>) și de evaluare externă (printr-o aplicație care va fi dezvoltată în cadrul acestui proiect și care va fi atașată platformei existente).

Tot din punct de vedere tehnic, noile standarde vor asigura și o **evaluare mai nuanțată** a unităților școlare, prin:

- **Scăderea numărului de descriptori** - scăderea drastică a numărului standardelor de acreditare (care, reamintim, reprezintă nivelul minim acceptabil de calitate), de la 613 la 133, la care se adaugă o scădere ușoară a numărului standardelor de referință de la 450 la 403 – deci, o diminuare cu 536 de descriptori (standarde).
- **Creșterea puternică a ponderii standardelor generale** – pentru a putea compara mai ușor performanțele diferitelor niveluri și tipuri de instituții de învățământ – de la 28% la 94%, în cazul standardelor, și de la 24% la 98% în cazul standardelor de referință.
- **Creșterea exigenței în evaluare și în certificarea nivelului de calitate** – prin creșterea numărului cerințelor pe care o instituție de învățământ va trebui să le îndeplinească, la fiecare din cei 43 de indicatori de performanță, pentru a primi calificative de ”Foarte bine” și ”Excelent”.

Noul format propus pentru standarde și standarde de referință va asigura mai ușoara lor folosire – atât la evaluarea internă, cât și la cea externă -, prin aducerea la un loc, pentru fiecare indicator de performanță, a standardelor și a standardelor de referință, a standardelor comune și a celor specifice. În acest scop, formatul propus este următorul:

- Enumerarea celor 43 de indicatori, în ordinea domeniilor și a criteriilor stabilită de lege.
- La fiecare indicator, sunt menționate standardele comune și standardele specifice (dacă este cazul, pentru diferitele niveluri de învățământ și tipuri de instituții de învățământ). Au fost identificate standarde specifice pentru: învățământul liceal, vocațional și tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal (t), învățământul antepreșcolar / preșcolar (a/p), învățământul special (s) și învățământul special care funcționează în cadrul centrelor de reeducare / penitenciarelor / centrelor de detenție (s-r).
- La fiecare indicator și la fiecare categorie de standarde (comune, respectiv specifice), sunt prezentate, în format tabelar (literele ”A” și ”B” fiind asociate standardelor, respectiv standardelor de referință):

- **Standardele** (cerințele minimale, obligatorii, care determină nivelul ”satisfăcător” pentru indicatorul respectiv) – numerotate după sistemul ”numărul indicatorului”.A.”numărul standardului”. De exemplu 18.A.1. înseamnă că este vorba de primul standard de la indicatorul cu nr. 18. La standardele specifice sunt adăugate și simbolurile corespunzătoare nivelului / tipului de instituție de învățământ: 18.A.1.t este standardul specific (cerința minimală) **suplimentar** pentru învățământul liceal, vocațional și tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal.
- **Standardele de referință** (cerințele care indică nivelurile ”bine”, ”foarte bine” sau ”excelent” de realizare pentru indicatorul respectiv) – numerotate după sistemul ”numărul indicatorului”.B.”numărul standardului asociat”. ”numărul standardului de referință”. De exemplu 18.B.1.1. înseamnă că este primul standard de referință, asociat cu primul standard, de la indicatorul cu nr. 18. În situația în care un grup de standarde de referință este asociat unui grup de standarde, în mod nedistinct, numerotarea va fi ”numărul indicatorului”.B.”numărul standardului de referință”. De exemplu, standardele de la 7.B.1. până la 7.B.7. vor fi asociate, indistinct, cu toate standardele corespunzătoare indicatorului cu nr. 7 (de la 1 la 4, în acest caz).
- **Surse de informare** – pentru dovedirea îndeplinirii standardelor – grupate în trei categorii: Documente; Interviu / chestionare; Observare.

Respectând principiile enunțate, ARACIP s-a angajat public să revizuiască periodic instrumentele reglatoare, în contextul în care, în această perioadă sunt negociate și definitive documente strategice esențiale, care vor contura viitorul României ca stat membru al Uniunii Europene, în perioada 2014-2020. Pornind de la cele de mai sus, noua generație de standarde va fi dezvoltată în jurul a trei entități:

1. **Elevul** – cu descriptori referitori la:

- rezultatele dovedite și „starea de bine”;
- capacitatea instituției școlare de a obține rezultatele și de a promova bunăstarea elevilor.

- un management al calității apt să îmbunătățească permanent rezultatele elevilor și starea lor de bine, precum și capacitatea de a le obține, prin colaborare cu toți factorii interesați (mai ales cu familiile elevilor).

2. Profesorul – cu descriptori referitori la:

- rezultatele activității curriculare și extracurriculare (inclusiv privind activitatea de diriginte și colaborarea cu toți factorii interesați, mai ales cu familiile elevilor) și dezvoltarea sa profesională;
- capacitatea instituției școlare de a asigura resursele și condițiile necesare activității profesorului, precum și dezvoltarea sa profesională;
- un management al calității apt să îmbunătățească permanent rezultatele activității profesorilor, dar și resursele și condițiile necesare pentru obținerea acestor rezultate (inclusiv dezvoltarea profesională).

3. Școala în comunitate – cu descriptori referitori la:

- rezultatele instituționale: legalitatea și eficiența funcționării, analiza și răspunsul la nevoile comunității, proiectarea, realizarea și evaluarea internă a dezvoltării instituționale, relațiile cu instituțiile, organizațiile și cu membrii comunității, cu un accent special pe colaborarea cu familiile elevilor – toate acestea asigurând un mediu educațional favorabil atât activității profesorului cât și îmbunătățirii rezultatelor elevilor și stării lor de bine;
- capacitatea de a obține rezultatele instituționale menționate mai sus;
- un management al calității apt să îmbunătățească permanent atât rezultatele instituționale cât și capacitatea de a le obține.

La nivel metodologic, procedurile actualizate de evaluare externă vor fi delimitate mai clar de cele care intră în atribuția altor entități cu rol de evaluare și control, dar vor prelua rezultatele acestora. De exemplu, evaluarea externă a calității educației se va folosi de și va include rezultatele elevilor la examene și testări locale, naționale și internaționale, rezultatele inspecțiilor școlare, rezultatele controalelor realizate de autoritățile sanitare, ale celor responsabile cu situațiile de urgență, cu sănătatea și siguranța muncii etc. Totodată, vizita de evaluare externă se va centra mai mult decât în prezent pe relațiile directe cu actorii educaționali (elevi, profesori, directori, părinți etc.) și mai puțin pe analiza documentelor (care vor putea fi studiate, în prealabil, în formă electronică, pe platforma ARACIP).

În concluzie, principiile calității lansate de ARACIP în a doua declarație de principii, care vizează atât dezvoltarea instituțională, cât și dezvoltarea elevului sunt următoarele:

- Concentrarea activității școlare pe promovarea bunăstării elevului;
- Concentrarea activității școlare pe îmbunătățirea continuă a rezultatelor învățării;
- Valorizarea resursei umane în educație;
- Fundamentarea funcționării și dezvoltării instituției școlare pe dovezi;
- Consolidarea dialogului și a colaborării între școală, părinți, autoritate locală și cu întreaga comunitate, în beneficiul elevilor;
- Promovarea răspunderii sociale și a bunei guvernări.

Bibliografie:

1. Goia Delia, Tibu Speranța – Parteneriatul școală – familie – societate, Editura Universitară, București, 2015
2. Otilia APOSTU, Magdalena BALICA, Ciprian FARTUȘNIC, Bogdan FLORIAN, Irina HORGĂ, Cornelia NOVAK, Lucian VOINEA - Analiza sistemului de învățământ preuniversitar din România din perspectiva unor indicatori statistici. Politici educaționale bazate pe date, Editura Universitară, București, 2015.